

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pod.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prispjela su pisma tiskaju po 5 nov. svaki redak. Otpis od 8 redaka stoji 60 nov. za svaki redak više 5 nov. : 11 u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šljku poštom kao naplatu (osobno postalo) ime, prezime, najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaćuje. Reklamacije. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i 2 dionom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabavljajući listovi se ne primaju. — Predplata u poštom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 na za pol godine. Izvan caravine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nov.

Krčka biskupija i hrvatski jezik.

U »Našoj Slogi« od 25. septembra doneli smo dopis, ukom se dopisnik tuži, da biskupska kurija u Krku uređuje samo talijanski, da sve dopise i okružnice izdaje na tom jeziku; akoprem preko 60 svećenika u biskupiji rabi hrvatski jezik, koji se osim riedkih iznimakah, izključivo govori u krčkoj biskupiji. Taj opravdani prigovor daje nam povoda napisati ove redke.

Povjest biskupijah hrvatskih ne može pokazati nijedno, koja bi se u prošlosti glade hrvatskog duha takmiti mogla s krčkom i senjskom. Kako je poznato, latinski su popovi nastojali u X. i XI. vijeku zatrti slavensku liturgiju i uvesti samo latinski jezik u hrvatske crkve. Papa su njim za volju zbilja i u X. i XI. vijeku zabranili našu narodnu liturgiju. Ali to je zabranjivanje uzaludno bilo, jer se Hrvati uz moro uzprkos svim zabranam nisu htjeli odreći svojega jezika. U tom boju živo su sudjelovali Kršćani. Stari neki pisac pripovjeda, da su Kršćani u XI. vijeku protjerali latinskog biskupa i napravili za biskupa starca Sadadu, koji da nije zeno latinski. To je bio odgovor Kršćanah na zaključke spljetskog sabora, koji je ukinuo slavensku službu božju. Pošto su u Rimu uvidili pape, da se Hrvati ne će nikako, da okane svoga jezika, dozvoli papa Inocenc IV. god.

1248. senjskom biskupu slavensku liturgiju. Takovu dozvolu izdao je on i bodektincom u Omišlju (na Krku), koji su mu pisali g. 1252, da se oni ne mogu učiti latinskom pismu, već da želo, da im potvrdi njihovu glagoljicu. I tako je glagoljica ovala na otoku Krku kao u nijednom drugom kraju hrvatskom, jer rukopisi krčki kito knjižnice u Rimu, Baču, Pragu, Zagrebu, a nešto ih je još ostalo na otoku, osobito u Vrbniku. Osim gradišća Krka, gdje Franjevi doduše hrvatski mašo, ali u stolnoj crkvi od pamitivoga gospoduju latinski jezik, na otoku Krku i danas se po svih crkvah ori samo hrvatska ried.

Krčka dakle biskupija bijaše od vajakada čisto hrvatska. Biskupi krčki bijahu u mletačko doba većinom talijanci, jer Mletčani nisu nikada, ili barem vrlo riedko, davali veću štati domaćim ljudem. Ti biskupi većim dielom nisu znali pisati hrvatski, ali su oni svojemu svećenstvu sve naredbe objelodanivali hrvatski. U najstarije vrijeme takve naredbe, koje sadržaju disciplinarno propise za svećenike, plovani zapisahu u crkvene knjige, osobito u misale.

Ovdje ćemo navesti neke.

Takva naredba zapisana je u hrvatskom misalu iz Omišlja, koji se sada čuva u rimskoj propagandi, n izdao ju je biskup Ivan g. 1387. prigodom svoje vizite. Tu su određene

globe i knzne za one svećenike, koji bi štogod skrivili ili zanemarili. U istom misalu čita se mnogo strožija naredba od 8 članakah, a izdana je opet na hrvatskom jeziku od biskupa Nikole god. 1457., kada je pohodio Omišlju. Ondje dolazi i pod godinom 1488, nova nota, koja kaže, da je biskup Ivan de Turro (1484—1510) potvrdio sve ono, što je negda naredio biskup Ivan, i da je još nešto nova zapovjedio.

God. 1525. pohodio je Vrbnik biskup Natal te je naredio za svećenike strogu zakonu, što je sve hrvatski zapisano u glagoljskom misalu od g. 1463.

Krištof Tolović, kanonik rabski i vikar krčki, javlja 28. junija 1545. plovanom otoka krčkoga, da će do mala učiniti vizitu. Dana 13. septembra dopisom svojim zapovjeda, da moraju svi žakni prije rođenja k njemu doći, a to je on zapovjedio vrbnickomu plovanu. Isti Tolović pisao je opet dne 19. novembra vrbnickomu plovanu, neka pozove popa Jurja Antončića, da plati neki dug. Sva tri dopisa pisana su hrvatski i to glagoljskim pismom.

Biskupi, koji su bili Talijani, nisu sami pisali hrvatski, ali su davali prevodjati svoje okružnice na hrvatski jezik; dakle oni su dopisivali sa podložnim svećenstvom u hrvatskom jeziku. Tomu se neće nitko čuditi,

koji zna, da su bili na Krku i najstariji bilježnici ili notari svećenici, koji su pisali sve hrvatski. Tako je bio g. 1512. u Dubašnici: »pop Petar, sin Branka Kovača, nodar puplika«. Na Krku su obćine i svećenici sve svoje spise sastavljali glagoljskim pismom. U arhivu c. kr. kotarskog suda u Krku, čuvaju se dobele knjižurine glagoljskih notarah. I krčki zakonik ili statut pisan je glagoljicom. Na Krku je u obće tako ovala glagoljica, kao u nijednom kraju hrvatskom, za to je baš na tom otoku napisano najviše glagoljskih knjigah. (Konac sledi).

Narodna svečanost.

U glavnom gradu Hrvatske, u ponosnom Zagrebu, obavila se dne 8. i 9. t. m. veoma sjajna svečanost. Cielomu svijetu, a napose svakomu Slavenu poznati hrvatski rodoljub, biskup Strossmayer, sakupljao je po cielej Europi slike najprvih slikarab, da iste nakom 15godišnjeg sakupljanja svomu narodu pokloni. Jeino glavni gradovi velikli narodah imaju svoje galerije slikah t. j. sgrade, u kojih su namješćene i poredane slike prvih umjetnikah. U tih galerijah vježbaju i podučavaju se mladi ljudi, koji kane jednom postati umjetnici ili oni, koji se umjetnošću zanimaju. Njeg. preuzvišenost biskup Strossmayer potrošilo je silne novce za silnu galeriju slikah. Nije žalio ni truda ni novca, da svoj ljubljani narod podari kraljevskim darom.

PODLISTAK.

Iz Gorice

koncem rujna 1884.)

Krasnu Goricu posjetilo je zadnjih danah rujna mnogo gostovah što iz Gorickoga i Gradiškanskoga, što iz ostaloga Primorja. Obdržavala se je pokrajinska učiteljska konferenca, sružena s izložbom učilah za pučke škole; bila je izložba pokusailišća za svilarstvo i vinarstvo, te izložba poljskih plodovah.

Otvorenu učiteljske konferencie, sružene s izložbom učilah, prisustvovali su ne samo po dva učitelja iz pojedinih kotarah, koji su dužni doći, nego i množina drugih učiteljah i manoge učiteljice kao i mnoge druge zvanlične i nezvanlične osobe. Med prvimi, da spomenem tajnistinika bar. Daprelisa, pokrajinskoga glavaru grofa Gofoninca, dvorskoga savjetnika Rechbacha, namjestničkoga savjetnika Schwarzma, nadbiskupa Zorna, prošta Velušića. Konferencu otvorio je zemaljski školski nadzornik Anton Klodić vitez Sabladoški. Dikao je najprije njemački, pak slovenski je talijanski govur. Prva dva mogu se smatrati pozdravom, treći je izvješće o školah u pokrajini posle godine 1875. kad se je obdržavala posljednja pokrajinska učiteljska konferenca.

Njemačkim govorom pozdravio je prijetnu gospodu.

Slovenskim govorom hvali uznostoliti riedni prirodni raznovrstnost; liepotu i zaklade gorické i gradiškanske pokrajine, koja može marljivimi rukami namaknuti

boгатства i blagostanje stanovnikom njezinim. Ali nastavljaj lepo govornik, najviše zaklad, najliepiš biser te zemlje jest omladina, izručena učiteljstvu, da ju uzgaja po žilji njihovih roditeljah zajedno sa svećenstvom u pravom kršćanskom duhu, da njoj uglepi potrebno znanje, da njoj pak bude zshetar um u zdravu želju. Veseo je što može iztvriti, da se je učiteljstvo trudilo sa svimi svojimi silami, da svoju težku ali uzvišenu zadaću čim bolje riješi. Sudeć po njegovu dosadanjem radu tvrdo je uvjeren, da neće nit otkad unapried poslušati krivih prorokah, koji ga nastoje odvrnati od kršćanskoga duha, već da će se vrećnim pokazati onoga povjerenja, koje um među zemaljsko školsko vijeće. U to ime kliču učiteljstvo: dobro mi došli, dragi suradnici na polju pučkoga školstva, želim najbolji uspjeh II. učiteljskoj konferenci!

Talijanskim sastavkom, koj se je kasnije tiskan prodavao, pozdravio je također prisutne, imenito pako učitelja svoje anarhike, koji nemogu državi veći usluge učiniti, nego da njoj odgajaju i podučavaju djecu; pik prebano na izvješće o školstvu posle godine 1875.

Tada se je radilo imenito o školskih osnovah, o školskih knjigah, i o tom, kako bi se poboljšao polazak škole.

Školske osnove, kako je poznato, tiskane su u četirih jezicah godine 1878. i može reći, da se je njimi školstvo pospješilo. Pošto je izšla školska novela i dočlečna razjasnjenja, ima sadanja konferencu razviliti, da li se te osnove imaju prema toj noveli u čim promjeniti.

Izdane su nove računice i nove čitanke odgovarajuće sve više školskim osnovam, a nade je, da će nova izdanja sve to savršeno biti. U slovenskom jeziku je već

izšla prilučna knjiga za nastavne tečaje naobrazbe, u talijanskom izad će na skore.

Učilah se je mnogo kupilo i razdilelo među škole. Stare klune zamjenile su se većinom novimi. Po novih nacrtih sagrađilo se je školskih sgradah.

Znamenitije pako od svega toga jest, da se učitelji natjeđu, kako da čim bolje riješe svoju zadaću, i da se pučanstvo sve više za školu zavizimalo. O tom je nailakšo osvjetloditi se, kad se pripodobili broj dužnih i polaznih školu u razdoblju od devet godina. Godine 1874. bilo je 30.000 dužnih polaznih školu, a polazilo ju 16.000. dakle 53 p. sto. Godine 1883. bilo je preko 33.000 dužnih, a polazilo jih preko 26.000, dakle blizu 80 p. sto.

Rastuć broj polaznih, morao je rasti i broj razredah, školskih sgradah, učiteljah, te dočlejniji i troškovi. Godina 1874. bila su 142 redovita učitelja i učiteljice, god. 1883. nako 243. Zajedno sa svećenicel bile su 302 učiteljske sile, a u žanahli ručnih dielih podučavalo se je na 93 školah. Godine 1874. potrošilo se na škole 120.000 fr. godine 1883. pako 210.000 for.

A tu se i nehotice namieše pitanja, da li ti troškovi stoje u pravom razmjeru sa dosegnutimi uspjesi?

Na to pitanja odgovara govornik krasnim riedmi. *Ustrajajud škole, valj on, plaćamo dug budućini. Kad bi jedan dio pučanstva pustili u njezanost, odgledili bi ga na najneznosniju neajednakost. Stedanja u toj stvari je najrazbirljiviji egoizam. Sa školom širiti se sa svakom osnove, u svakom kuticu pokrajina moć razviliti, čuvati dužnost, domoljublja, ljubav doreda, dočleđne, ratičnosti, pravednosti. Navedenom povećanje polaznih školu odgovara povoljno na postavljeno pitanje. A tako i povećanje školskih knjižnicah i knjigah, u njih se nala-*

zeđih. Godine 1883. ima u pokrajini 143 takve knjižnice sa 11.000 svezakah. Razumije se, da se te knjige i čitaju, i da su dobre. A dohra knjiga valja više nego drug naden u krčmi; dohra knjiga očuva čovjeka od mnogih nepotrebitih troškovah; njom se zabavlja i oplemetuje al duh. Dobra knjiga utvrđuje u čovjeku čudoredna načela, pokazuje kakav prirodni zakon, kristian u poljodjelstvu i zdravoslovju, predoduje primjere samozataje i junstva, tjelji nevoljnika sa vječnom utjahom vjere; izvješćuje o izkustvih i isnašadših sloutnih muževah. U obće, čitanje dohri knjige veđo čovjeka sa neizmjernom verigom ljudskoga mišljenja.

Govornik prelazi dalje na nastavne tečaje. O 1—12. godine se djeca toga prlićno naučiti mogu i nauče, al lahko i zaburave, ako neopetuju, ako njim se nazarajajuću ono, što su se naučili, ako nenapreduju. Ono što nauče, nemože uplivali na njihovo dalnje mišljenje i djelovanje. I da nezaborave, dapače da u znanju i to praktičnom napreduju, zato su ustrojeni nastavnii tečajii ili kako j ih drugi zovu; tečajii dalnja naobrazbe. Te su dužna polaziti djeca od 12—14. godine po tri, četiri i više ura na tjedan. I pošto je pokrajina većim dielom poljodjelaka, za to su ti tečajii najviše poljodjelski t. j. takovi, u kojih se djeca imaju podučiti u umanom obradivanju polja i u obće zemljišću. A kno takvi treba, da imaju vrte, školske vrte, t. j. da imaju svaku školu svoj vrt, u kojem se praktično podučaje, kako se imaju polje obradivati. I u tom opiaa se velik napradak.

(Daje sledi).

DOPISI.

Sjajna palača na Zrinjskom trgu u bijelom Zagrebu — akademička palača nazvana — za koju je darovao darežljivi biskup 40.000 for., imala je primiti u svoje krilo biskupovu darovnicu.

U prošlu subotu i nedjelju obavilo se otvorenje galerije slika i posveta akademike palače. Jedan i drugi čin obavio je sam preuzvišeni biskup. Kako uvažava taj skupoceni dar sav hrvatski narod, a napose glavni grad Zagreb, komu će galerija slika i uresom biti, svjedoči nam preobilat program svečanosti i zahvalno priznanje, iskazano preuzvišenom gostu od čitavoga građanstva zagrebačkoga i od svega naroda hrvatskoga.

Svečanost je započela sa dočekom preuzv. biskupa na kolodvoru, odakle bijaše upeljan mnogobrojnim građanstvom, uz najoduševljenije veselje u grad. Na večer u subotu pjevala se u narodnom kazalištu narodna opera: »Zrinjski« kojoj je nj. preuzvišenost prisustvovala. Burno bijaše biskup u kazalištu pozdravljen. Iza kazališta priredio je cvjet zagrebačkog građanstva biskupu sjeajnu bakljadu.

Prostor lista nam nedozvoljava, da opišemo — kako bismo želili — koncerte, komerse, bankete itd. što bijaše sve na čast preuzv. biskupu priredjeno.

U nedjelju u jutro posvetilo je biskup najprije akad. palatu, zatim bijaše svečanu sjednicu akademije znanosti i umjetnosti. Predsjednik presv. g. dr. Ručki pozdravi prvi preuzvišenoga dobrotvornika, koji je odgovorio u prekrasnom, jednu i pol ure trajućem govoru. Nakon sjednice bijaše pregledana galerija slika, koju proglašaju preuzv. biskup otvorenom.

Istog dana bijaše Strossmijer predmetom najživljih ovačaja. Sve se natjecalo, da mu izkaže svoju zahvalnost i ljubav.

Svečanosti prisustvovali je sav hrvatski narod po svojih prvaca ili deputacijah. Hrvatskomu veselju pridružili se i ostali Slaveni, napose naša bližnja braća Slovenci, koji su poslali deputaciju gradskog zastupstva iz Ljubljane.

Hrvatskomu veselju pridružili se i Slaveni Trsta, odposlav više brojajavih Pozdravah i čestitkah, koje nje donajamo.

Svečanost otvorenja galerije slika ostali će vječitom uspešnom u poviesti hrvatskoga naroda. Na utjeku budi rečeno prijateljem hrv. naroda, da su prisustvovali tomu svečanomu činu, jednakim oduševljenjem muževu, svih političkih stranaka. Neprijatelji puko naši mogli su se uvjeriti, da su luđe njihovo želje i tožnje, da će naroda, koji onako visoko ceni i štije sve što je lepo, plemenito i uzvišeno, jednini mahom nestati sa lica zemlje. I našim bližnjim narodnim protivnikom, koji nevide u Hrvatskoj ništa, nego divljačstvo i glupost, može biti dokazom otvorenje galerije slika (kakvom bi se i veliki kulturni narodi ponosili), da Hrvate nepoznaju li da su zlobnici i slepci, koji činjenicah neđa da vide.

Hrvatskomu veselju pridružili smo se i mi, kano predstavnici hrvatskoga naroda Istre, koji bi se bio zaista lepše i bolje odazvao svojoj sretnijoj braći, da se ne nalazi u ovako težikih okolnostih.

Evo brzojavkah, odposlanih iz Trsta: Akademiji znanosti, Zagreb.

Ne, ne, rođ, nisi

Propao bez nade,

Kada Tvoji sin

Takve vočke sade.

Narod, koji liepm

Umjetnostim dvori,

Ili je već zreo

Ili divno zori.

»Naša Sloga«.

Akademiji znanosti, Zagreb.

Narod, koji ima misla i za umjetnost, neče podlež, on napreduje.

Radiujemo se glavnomu gradu Zagrebu na danas otvorenjnoj se galeriji slika i kličemo njezinom velikodušnom zacjetniku:

Neka ga Svevišnji još dugo ohrani! Slavjanska čitaonica u Trstu.

Akademiji znanosti, Zagreb.

Slaviju, koje slavi milu nam pobratimski narod hrvatski, pridružuje se živim saudešcem i

Delavsko podporno društvo.

Akademiji znanosti, Zagreb.

Hrvatskomu narodu, koji slavi divnu svečanost, napose njegovomu velikomu dobrotvorniku, kličemo: »Živio!«

Političko društvo »Edinost«.

Na Krku mjeseca novembra 1884. Evo da Vam označimo zadnje smrtno trzanje šarenjačeva na otoku Krku! Umjetno sagradjena sgrada E... ova se ruši. Naproti drag slavnog Juntijostaje, bez uspjeha. Krk i Baška kao da će se otrasti sramote.

Novel što dolaze iz Poreča za šarenjačke svrhe, potražili će naši ljudi mirne duše, a napokon tko plaća, ostat će dugim nosom. Krk otok je napučen Hrvat i on će na otoku biti ono što jesu: Hrvati, pravljerni podanici Nj. Velikanstva Frana Josipa, uz to vjerno odani prirodnom zakonu, to jest, kad su janjci neče pokazati, da su vrtoglavi kozjaci, a napokon poslušni obstojećim zakonom. Stavimo primjere. Ako ćete poznati načelnika Hrvata, nazite na paragrafe. Gdje je hrvatski načelnik, on vam plaće kad ga izaberu, pomišljajući na tešku odgovornost, a čim svrše ti godine, već su novi izbori. Dobrih, Vrbnik i Omišalj mogu o tom jasno svjedočiti. Koliko vrieda pak obstojeći zakoni za šarenjačke načelnike, koji se drže zaštićujući načelničko stolicu i što misle o taku tumačenih zakonihi čuvari istih, slavno Lošinjsko satništvo i previedna porečka Junia, to su njihovi poslovi. Šarenjački načelnici mogu uz povlašćeno: *šarena pandra*, kako bi rekli naši ljudi, ostati i do šest i pet godina na upravi uzprkos g. koji kažu, dato mogu tri godine same. St. moraju pomišljati naši pošteni ljudi o stvarih u Baški i Krku? I to su Vam uzori po sudu naše Istre i njezine svojto! Zar su uzori za Istru oni, kojim su zakoni deveta briga? Eh, kad bismo mi Hrvati pokušali ne prilagoditi se naš do slova kojemu paragrafu li makar kakvoj naredbi, oh! Pomoz Bože! Tad smo bi buntovnici i još veći griesnici nego li u šumi ljudci, i još veći neprijatelji oblastih nego li su oni, koji se kune odmoriti u sjeni kuke sv. Petra u Rimu i K-nam bi došli i veli ljudi propovijedati mir i ljubav. A zašto to? Jer se protiv nam uredovno pisalo, te uredovno vjerovalo! Al kad će biti uzi kratke noge?

Prod malo vremena bio je poslan u Lošinj novi kotarski kapetan gosp. Truxa, rodnom Niemcu. Među prvimi stvarmi poduze pohod na naš otok, i to u Krk odneseno Punat i u Vrbnik, te se svrati u Bašku. Znatiželjni smo bili poznati nazore gospodina kapetana. Zante li kako je mislio? Da su Hrvati po otoku gotovo ustaši i buntovnici? Promatrali smo toga gospodina, haš temeljito i vidjeli smo, da je oštrouman, govori hrvatski koliko može Niemcu, koji nije nikad crpio jezika iz naroda, al pismeno ga razumije dobro. Vili nus je, govorio nam je u smislu pomirenja, i kako je litar i kako rekomo oštrouman, uvjereni smo, da se danas već smije naš službenim izveštaji i naputci o buntovnih Hrvatih na otoku Krku! Mislimo nasproti, da je upoznao što su, koji su i što kane i kol su vjerni državljanji naši Šarenjaci. On će bit valjda vidio, da naš Šarenjak nije drugo već prevjereni Mameluk podređenih uoblastenih mutikah u Istri, koji svi zajedno elene jedno svoje trbuh, i to voze tim pravcem, dok se zapovjedni tako, i čim bi krenulo kormilo, vozili bi i drugač za plaću. Mogao je upoznati i naše svjetlene rodoljube, koji o prevaru sanjaju koliko i stare koludrice obudaji, al su pripralni trpet za svoj rod i jezik, te su ljudi i umom i čudi i načeli takvi, da se može na nje svaka pravedna vlast mirne duše osloniti. Mislimo, da je tako malo gore malo dolje, po svoj Istri. Bog pomoz nam Hrvatom, jer je već skrajno vrijeme, a kušnjah smo izkusili i previše.

Dva isleta iz Pule. Kazalo mi se je, da je pok. biskup Dobrila dao sagraditi crkvu s kapelunskim stanom u Jurčišići, kraj Vošnjana. Želja me je vukla podi crkvu razgledat, zato se odpehah u družinu čestite obitelji dne 22. p. mjes. na kolib kamo smo se od Pule u dva sata dovezli. Prva mi je bila briga, pomisliti se za dušu velikoga dobrotvornika u crkvi, u kojoj se imade uklesati njegovo ime po onih fr. 50, što ih je zari ostavio.

Lepo i prijateljski me je primio žilavi pop Jos. Zosudihi. se vrtu, što ga je pravilno tik iza crkve i stana na crkvenom

ihu u živoj steni učinio. Koliko li je truda on u to. uoloziti morao? — Taj se razbijaio željezom živo kamen, vadio se prahom, iznašlo kamenje, što je za zidove preostalo, unášalo zemlju, da se pokrje gojstiliću; zaista velika truda i troška.

Uložio unj sve što je prištediti mogao od svoje premulene kapelunske plaćice i sve što je od svojih pokojnih roditeljah baštiniio; da on se je i zadužio za nji.

Nu služi mu na dik-u. biti će mu na korist i ujedno poticalom te vapiljudim primjerom, da se ono divlje gnjezdo, privede radu, da se šupitom te uljudi.

Naš Joso radi poput božjih poslanikah, pretvarajući pustoše u krasne perivoje, te rukovodeć puk svomu Stvorcu putem naravnim, u tvarnim. Uz to nezaboravlja naš radnik u vinogradu Gospodnjem niti na ina promicla, da duševno osvjesti onaj žestoki puk. Zato je sagradio lepaunu učionu na svojem zemljištu, odakleko od svoga stana, u kojoj je podučavao djecu, a sada dograđuju učiteljski stan.

Pokle jesam se do sita nagledao krasnoga vrta i još krasnijih voćakah, te svakoga zelenja, odzvoni i pođne: Tad sjedmosmo za prijateljski stol, na koga došese domaćina svoje proizvođe, a hranu značajljivo je tumačenjem, jerbo on imade oslin svećenikih i mnogo gospodarskih časopisah. Čast mi!

Pod večer vratismo se u Pul, gdje sretah vjernu mi družbu, koja mi je ponudila svoja kola, i koja se je onaj dan za prvi put iza potgodnjaie izborne borbe za puljsko zastupstvo u redovitu sjednicu sastala.

Mimogredno primjećujem, da ako je liko, to sam ja zidovljuju tim uspjehom, nu neugodno me dirnu, što u Pul ne imade našega kapelana, jerbo one nedjelje nije bilo obična hrvatske propovjedi o sedmogi url. Spomenutu ponudu rado primih te nakon jednoga sata dojah u Medulin, k mladomisluku Luki Kircu. Odmah polurih pozdravit našega plovanskoga Nestora, staroga poznanca i prijatelja.

Sjutna dan uranih u Ližnjan, da razgledam dvadesetogodišnji trud previedna gospod. popa Grge, našega mora lse; da vidim novu crkvu te se u njoj velikomu Bogu pomolim.

Tako je nakan graditi prinoski svojimi te svojih župljanah kakvu crkvicu, neka se potruditi te posvjetuje sa našim gosp. Smakom.

Čim stupih u njegovu plovaneku kuću, zaokupilo me veselje, opaziv na okupu petero djece, gdje se u jednoj sobi uč. A moje veselje poskoži, kad mi rekoše, da je gospodin pripravio jednoga mladica (nu da jur dva mjeseca boluje), da položi zpit na hrvatskom riečkom gimnaziju. Ova činjenica u pobožnjaka našega znači mnogo, tko poznava odnošaje naše biskupije te onaj koparski zavod.

Iza pozdrava podjmosmo u novu crkvu, koja je po gradske sazidana i u kojoj imade tri oltara. Uprav sam se divio, osobito onoj petoričoi djece, kako su divno pjevali sv. mašu, sauti bez ikoje druge pomoći.

Vrativši se u kuću na ručak, našojh otvorenu knjigu »Hristov života«, što ju napisao Bernhard, a naš pobožni pop o njoj razmišljao.

Evo miša »Naša Sloga«, dva moja izleta, a želim što nemogoh poduzeti i drugih, osobito onoga u Bale (Vail-) radi kratka dopusta. Neka mi se oprost, što iznašam na svijetlo djela, koja bi možda čednost zamptati bijela, nu videć u dvojici spomenutih svećenikah spojuju što skladnije onu poznatu »moli i radi« nemogoh toga znanučati. A sada na koncu kličam: »Evala Vam uzor svećenici!

Iz Picanščine mjeseca novembra. Na 10. i 11. septembra imali smo ovdje izbore za občinski upravu. Stranka predsjednika bivšega osalskoga društva, trudila se na sve moguće načine, da uzdrži svoga zastavoga predsjednika na starom mjestu. Izbori ravnao je prvi dan jedan občinski pisar iz Pazina. Otmah prvi dan izbora bi izabran bivši župan za zastupnika. Šarenjaci poludili od veselja. Iz Pazina dopeljula se na dv.h vozih šarenjačka

svojta. Našemu »Jozula poklonio se i naš talijanski predak!«, Našat smo bili!

Drugi dan bijaše određen izbor za drugo i prvo tjelo. Za drugo do 11 a za prvo od 12 do 1 ure. K izboru došao sam podešat g. Čeh. Protivni nam stranka podala je svoje listiće do 11 ure. Čim je odhilo 11, izviji g. Čeh, da je izbor obavljen. Naši nisu bili još glasovali. Šarenjaci imali su na taj način većinu. Narodnjaci ostali su dakle, kako i prvi dan dugim nosom.

Kad je odhilo 12, dođu glasovat dva naša svećenika, koji nisu takodjer porodu glasovali. Sasvim tim pristala je uz njih velika većina biračah prvog tjela i to nastrah i treset naših šarenjakah, Dubovnj otac (padre spirituale) šarenjakah, sjedio je sigurn za vrat, silajući dozolsku »mrdeljuhu« kano ribar kad mrežu krpa. Širota prestrašilo se bio, da mu miljenik neće biti izabran županom. Palo mu, kao što narod kaže: »srce va bragebe«. Videći Šarenjaci, da će propasti, skočili oni na tanke noge pa bježi, moli, prosi i klanjaju se istim šćavnom, da se za Boga smiluju i da izaberu iznova prijašnjega župana. Šarenjak znađe moliti kad treba, al nemanje znade grozit se i lažati, kad nu to koristi. Šarenjačke su molbe uz izdajstvo pomogle. Oni su nalno naskočili na jednoga »šćavuna« i što milom što silom, prisilili ga na grdo izdajstvo. *Takova sredstva, nek njim služe na čast a izdajci bi crn obrali!*

Tako imade 250 dušah u gradici Picanu 5 zastupnikah a izvanjskih više od 2000 dušah, samo 7 zastupnikah, a među ovimi zudnjimi, uz spomenutoga izanjicu, jesu jošle dva vatrena »nepriatelca«, premda nisu žuli od svojih roditeljah nikad niti rieči talijanske. Tim načinom vladati će s nami šarenjačka družba premda nelma u podobniti skoro nijednoga Talijana. Nu bolje nemože biti, dok se bude dao varati naš jadni kmet od svojih neprijateljah. Bog daš zavedenim pamet a sleplim svjetlost!

Pogled po svijetu.

U Trstu, 12. novembra 1884.

Austrijski takozvani liberalci, ka kojim pripadaju i talijanski zastupnici Istre, nisu zadovoljni sa mirnim tečajem lutošnje sjednitbe delegacijah. Pouzdanje, koje polaže većina u delegacijah u izvanjsku politiku Austrije, nije njim povoljno, budući da uviđaju, da će dosadniji smjer izvanjske politike još bolje utvrditi sadašnju vladu i saborsku većinu, a tim gube oni nadu, da bi mogli do mala opet poprimiti vlast u svojoj ruke.

Delegacije će svršiti svoj rad još koncem ovoga čedna. Proračunski odbor austrijske delegacije pomirio je u ponedjeljak proračun za vojnu mornaricu. Jučer imala je austrijska delegacija sjednicu, u kojoj se rozpravljao proračun za izvanjske poslove i za Bosnu-Hercegovinu.

Carevinsko vijeće imalo bi se sastati po najnovijih vijestih već takom ovoga mjeseca, tako da će moći zastupnici, kojim je daleko putovati doma, odmah iz Pešto krenuti u Beč.

Austrijski ministar finansijah g. Dunajevski nastoji o tom, da se uredi naša valuta ili, da se izjednači vriednost našega novca sa onom, drugih velikih državah.

Kako se glasa, sastat će se austrijski biskupi, da se posavjetuju o osnovi katoličkoga sveučilišća u Solnogradu, napose, kako da se priskrbe novčana sredstva za tu visoku školu.

Ugarskoj delegaciji govorio je u subotu grof Kalnoky o položaju u Albaniji te izjavio, da su politički odnošaji u toj pokrajini veoma neugodni i da su se pojavili u posljednje vrijeme česti odpori proti turskoj vlasti. Financijalni odbor ugarskog sabora razpravio će proračun za g. 1885. do 20. t. m. te bi se tako mogao poduzeti na previše odobrenje prije nove godine.

U Hrvatskoj umirili su se duhovi posle razstanka sabora. O krasnoj svečanosti u Zagrebu o otvorenju naima galerije slika — govoremo na drugom mjestu. Značajno je pri tome, da došli su samoj svečanosti prisustvovali prvaci i najzaslužniji muzeji svih političkih stranaka, da su prvaci crkvene i svjetovne vlasti, naimo ban Hedervary i kardinal Mihailović boravili izvan Zagreba.

Crnogorski časopis »Glas Crnogoraca« javlja, da je Turska digla kvarentenu proti Crnojgori. Isti se list zahvaljuje za to Turskoj to izrazuje nadu, da će se usljed te naredbe, prijateljski odnosi medju Crnogorom i Turskom još bolje učvrstiti.

Bugarski knez Aleksander izdao je naredbu glede novog preustrojenja bugarske vojske. Sadanje 24 družino uvrtiti će se u 8 pukovnijah, odnosno u 4 brigade.

U Rumunjskoj su se obavili izbori za zemaljski sabor. Vladina stranka zadobila je ogromnu većinu zastupnika. Rumunjski kraljevski supruzi boravili su ovih danah u Beču, odakle su odputovali u Poštu, gdje će biti carakimi gostovi.

Dne 10. t. m. obdržavao je sv. Otac tajni konsistorij. U svom govoru tužio se papa na slabo stanje crkve i na silno protivljenje, koje njoj se postavljaju. U istom konsistoriju imenovao je sv. Otac više kardinalah i to: monsignora Laurencija, zatim nadbiskupa palermškoga, bečkog, seviljskoga a prekonizirao je biskupe ljubljanskoga, briksanskoga i višio. Drugih, Sutra obdržavat će opet konsistorij, u kojem će papa podati novoimenovanim kardinalom, kardinalsko klobuke.

Javljaju iz Rima, da će odstupiti talijanski ministar pravosuđa jer da su medju njim i ostalimi ministri nastala nekoga nesporazumljenja.

Parizke vijesti potvrđuju, da se je razbilo englezko posredovanje medju Francozkom i Kinom, pošto kinozsko vojno vijeće nije pristalo na englezko predloge. S druge strane javljaju, da ugovara sama Francuska sa Kinom o miru. Mnogi članovi kinozske vlade žele već sami, da se razmirica čim prije dovrši. Dne 2. t. m. napalo je do biljadu Kinazah francozko utvrđeno kod Tamsuj-a, nu bijahu suzbijeni. Usljed vojne medju Francozkom i Kinom, počeli su ovi strašno proganjati kršćane, a osobito francoski misionari moraju u Kini mnogo trpiti.

Belgijsko ministarstvo u novoj je neprilici, koja bi mogla imati za njega nemilih posledica. Dva nova ministra moraju se podvrditi novu izboru za drugu zastupničku kuću. Događiti se može, da neće biti izabran nijedan ministar, pošto neodobrava većina biračah novi školski zakon, proti kojemu se podigla tolika opozicija.

Prošlog četvrtka započeli su naknadni izbori za njemački sabor. Ukupno ima se obaviti 99 naknadnih izborah. Knez Bismark otvoriti će sam afrikansku konferenciju. Na ovoj će se razpravljati najprije o slobodnoj trgovini u Congu. Zastupane će biti vlade diplomatskim i slav-nimi zemljopiscima.

U englezkom parlamentu prihvaćena je izborna promjena velikom većinom. Isti irski opozicionci glasovali su za izbornu promjenu. Gladstone izjavio je u saboru, da vlada neće preuzeti nikakvih financijskih obvezah glede Egipta bez privole zastupstva. Izbor Clevelanda predsjednikom sjevero-amerikanskih država, neće izazvati mnogo promjenah. Izborna borba bijaše u Novom-Jorku veoma živa. Sada se je jur sve umirilo jer

je Cleveland štovani od istih protiv-nikah.

Kako javljaju iz Kaira, biti će još ovoga mjeseca u svih gradovih od Port-Saida do Ras-Asara englezka posada. Tako će imati Englezka cijelo Primorje, koje je sultan odstupio prije devet godinah Egiptu, u svojoj moći.

Turska, koja nije hotjela dugo započeti gradnju europskih željez-nica, kako se bijaše napram vlastim obvezala, morati će napokom pritisku popustiti i gradnju započeti.

Franina i Jurina.

Fr. Ti Juro znaš kad ter kad onako po talijansku zubeštimat pak biš mogla proći za talijansku školu u Kanfanaru ili u Solu rovinjskom.

Jur. Otkada su se pak kanfanarci i oni rovinjski vanjšanki polatili?

Fr. E brate, polatinja ih kanfanarski šljor Tanko glavil ili podrepnjak pazinskoga političkoga društva.

Jur. Valjda se rodila negde u Milanu a študija u Padovi?

Fr. Rodila se brate od »Mavuna« a Talije nije ni na mape vidla.

Jur. Onda bi želja sam mestrovat ili na ta mesta lukovega barbarskoga Krnjela zutuđi.

Fr. Sam nijo zato jer bi za njim krasna vapilo u Krenji znadu se i sami avu-kamo naritnut.

Jur. Možda bi rado dobit kakovu medalju iz Pazina?

Fr. Voj si ga neđistli!

Jur. Frane biš mi ti znaš povedat, zaš Šlor Kolovozid prvi granjanin voloski najraje prezu zame od one Kuteti Andemo, ka na Volosken cestl zmit?

Fr. Bože moj to je pak jur lahko razumeti! Zud ojlji tabak po svojoj prilike najljepša diši.

Jur. Viš, ter će bit temu tako.

Jur. Jel istina, Frane, da će Barbanci postaviti na arid pluce neku mormoriju onim trim barbarskim dostojanstvomom il ča ja znau, kakovim zaslužnikom?

Fr. Biti će tako bitli, Jure, aš na 20. otabra su se već pod barbarskom ložom uogovarali, koliko će morati avaki od njih dati, da se postavi dostojan monumemat; samo se jo bojali, da jim ne pomuti računa ona Maruša, ka je krčala, da bi bolje bilo kad bi pomogli nju, da ne budu morala poć va Kar-niju od gladi skupiti, kako njezinu pokojnu sestru, nego da beći za takovu mormoriju ča bitaju.

Jur. Po Jurica, Maruša ima pravo. Bolje, da se pomoru njiuovi gladi... »kon-nacionali...« nego, da se silim iru-šimam mormorije stave. — A su ti pak da povidiš, kamo će gledati one ti slavne glave na monumetu i kakav će im se napis poda staviti?

Fr. Glave će gledati obrnute preko ku-ljuže prama »nlaženjoj zemlji«, kamo će i njihove ruke pratom put kazati, to se razumi već tako; a napis poda biti će zlatan i glaviti će se: »Značajni dobročinitelji«

Jur. Danka su dobročinitelji?

Fr. Altrake dobročinitelji! Uprav zaslužni i dostojni takove mormorije. Jedan od njih pokazal je još u Forcu, da takovu slavu zaslužil, aš je bogato nagradu neku sirotu, da je mogla plovati, kako sam čuše povidiš. Drugi, da je barbarskoj crkvi četverostruko vrutio, ča joj je dugova. A treti, da va lajavoj poređkoj »abia« po jednu stotinu puku dava.

Jur. A kad je tako, to zalsta zaslužu zlatnu besidu »dobročinitelja«. A zaš će se pak staviti besida »značajna«?

Fr. Popit sam i to Barbance, pak su mi rekli, da će se staviti anka dva mizelina ili litice na monumemat. Jedna: i to zlatna litica: 1884. da se stavi viti zgorn; druga: crna 1869. pak pada; a po arid on zlatni napis, t. j. »Značajni dobročinitelji«. Zlatna litica 1884.

ima svakoga domeliti, ki buće monumemat gleda, da su tega lita dva od »značajnih dobročinitelja« postali dvi glavurine prizniskoga drakuna, da pomoru onoj grdbi Hrvate po Istri ihlapati; a treti, da potajno ruje i štuta, nema na njih poređkih sedutah proti nam balotaju.

Jur. Zato će bit litica 1884. zlatna — a zaš će biti ona druga 1869. crna?

Fr. Litica 1869. ima biti crna, aš će opet svakomu svoditi, da su se »značajni dobročinitelji« ono lito kruto zaruerili Talijanom!

Jur. A kako su se mogli tako kruto zarueriti Talijanom, da mora biti radi toga litica 1869. crna?

Fr. Jako lahko, brate; samo slušaj: ono lito naima 1869. jedan od dobročiniteljah skoči brže bolje iz Poreča na Barbandsinu agitirati za svoga gospodara. Drugi trči iz Barbana va Vodjanu dati oćto svoj usil. biskupu Dobril protl markizu Polezini-u-Kamalljelu: a treti ušl neć malo hrvatiti, da za-silpi biskupa Dobrila, pak da mu bogata barbarska crkva čini karitlat ili liozino.

Jur. Aha! to će reći, da su »značajni«?

Fr. Dali

Jur. Mi bitli tako »značajni« je sve jedno kako i obratiti kabinicu na vilur; ili po krenjalske: »kapitulirati«.

Fr. Dobro si me, Jure, razumlat a sada, da nas buvil »značajni dobročinitelji« bolje razumili zakrlidimo i mi njim;

Jur. i Fr. (viču na vas glas): »avota bezubla placarica baba u Porcu! Avota »banderuela per interesse« — avota ili!

Različite vijesti.

Glavna skupščina pol. društva »Edinost« bijaše dne 9. t. m. u Kulturni veoma mnogobrojno posjedena. Prihvaćene bijaše na visoku vladu tri resolucije, o kojih ćemo progovoriti u budućem broju.

Primamo iz dolnje Istre: Naše oblasti, koji političke toli obdanske brinu, se veoma malo za materijalno i duševno dobro ovog puka. Čitave podobne jesu bez ikakve škole. Tako nema škole u Keblanu, Kozljaku, Brodu, Sušnjevi i tekar letos je otvorena u Čoplu. Kamo ludo žuljeti sirote kmeta, pitamo našu gospodu? Gospođine Constantini, znado se nesjotisto i nas u Vašum školskom iz-vlešću? Al da, mi smo Hrvati, a za takove vi neimarite.

Gospođa od Sv. Nedelje grade cestu u Križu na trošak će nositi kmeti ciele podobine premda jim ista ništa ne služi. One ceste, koje bi narod trebao i koje su jur započete, spavaju; ta čemu »šćava« ceste? Neke si lomi oslabljeno tjelo po nepristupnih klancih a krčljaja svoja goveda noka ubija po grebenih i jarugah. Kad se neđa potuljanditi ili pošarenjačiti, bolje da ga nestane sa lica ove zemlje. Tako umuju naša gospoda a tako i rado s nami. Bože dragi! Kad će biti bolje!

Ruski veliki knez Pavao boravio je dne 8. t. m. u Trstu. Dopeljao se iz Beča. Na kolodvoru dočekao ga namjestnik barun Pretis i ruski glavni komandant u Trstu. Kneza očekivala je u luci vojna ladja »Strelaka«, na koju se ukrcao te odavle odplavio.

Pisu nam iz Lanišćah: Na utjebu poređkoj »abia« i njezinim uzor-dopisnikom javljamo Vam, da je nedavno medju nam boravilo ono »abuhno« »stabilo«, onaj nećovjek u čovječjoj koži, onaj njezin buntovnički, nemirni i ne-vredni Mikiša. Da, budo druga, pohodio nas je za prvi put naš mli župnik, onaj Mikiša, proti komu ožš ti i tvoji nebo i pakao da ga ocrnite, okaljate, osmrdate i anštitite. Željno smo ga očekivali kao ozebao sunce, a on nas pohodi iznenada hoteć tim izbijdi avakoj demotraciji. Primili smo ga iskreno, srdučno, kuko ne prima dobro stado vjerna si pastira. Imali smo jur ovdje i druge više gospode na dvojimo, da je ikad lito bilo dostojanstvenije, bolje i lepše primljen. Eto »haboa« tako tise Krasan žalosť, što imadu takva župnika. To je uspjeh tvojih spletakah proti g. Mikiši. Čim ga budeš ti više crnila, ogovarati i klevetati, bit će nam on miliji i draži. Znamo mi bo dobro, da ti i tvoji jedino naše vriedne i poštene rodoljube napadate i crnite a nevriednike i izdajice u nebo kujete. Sva okolica od-ikvala je od hitacah mužarab, a narod uznežen, veseo poletio u crkvu, da se nagleda novog župnika. Kad se pako s nami razgato, popratili smo ga u velikom mnoštvu do tri četvrt ure put, dok nam ga je sakrio Kras. Narod je svuda milog župnika radošno pozdravljao, a klicanju »živio g. plovane« ne bijaše konca ni kraja.

Ufamo se, da se je osvjedočio i sam g. Mikiša, koliko ga narod željno očekuje, kolko mu je odan i koliko ga štine i ljubli. On nam je to osvjedočenje možda i nehotice odao. TA vidjel! smo kako je bio duboko ganut, kako mu je sjala suza radostnica, videći koliko ga narod volji i kako ga ceni. Jest, dočekali smo Vas veeć g. župniče neprijatelju, srdučno, jer smo znali, koga očekujemo. Naša radost, naše zadovoljstvo i naša ljubav nek Vam bude slabom pladom za sve ono, što morate snasati od naših narodnih protivnikah. Neke ruju i psuju i nadalje, oni Vas neće pred nami nikad tako oceniti, a da ne biste bio bleljli, nego li je jedan po jedan od naših protivnikah. Kao što Vam nazvamo lekren i prijateljski: dobro nam doba. prigodom Vašeg po-jeta, tako ćemo Vam kilitati i drugi put kad se medju nas dos-ite. Mi Paši, Vi naš do smrti, pa bilo to šarenjakom pravo ili ne.

Sjednica odbora i nadzorstva »Hranilice« i posujitice u Kopru bi obdržavana dne 8. novembra u Zvluhu. Prisutni bili su svi odbornici i nadzornici. Gosp. podpredsjednik, zamjenjujuć predsjednika, otvoril sjednicu, i naglas zašto su se sastali; u koju svrhu je zadruga ustrojena — podignuće stanja naših seljakah — i kuko se jo do sada radilo; koliko se je kredita dobilo u kako bi ga još čim jeftinije trebalo pogie-onar na velike potrebe našega pučanstva. Svaki početak je težak-reče govornik — a tako i naš, pak prema tomu možemo bit zadovoljni s onim, što je učinjeno. I i puniti, da je to samo početak i da treba sve više raditi u prosplah zadrugu.

Gosp. tajnik izvjesti o djelovanju odbora zadrugu po dotičnom zapisniku, i pročitat zapisnik onih sjednica, u kojih se je razpravljalo znameniti stvari.

Na to se je razpravljalo neku pitanja, da se o njih konačno zajedno sa nadzorstvom odluci.

Odlučilo se je, da se na »hranilice« uloge: pluća 4 $\frac{1}{2}$ %, a u posude, ako se jli inače nemože uobiti, i više.

Kod postotka za upravne troškove razaprela se je živa debata. Dva su bila glavna imenja. Jedni su naglašavali siromaštvo naroda, komu treba čim jeftinijim načinom pomoći. Drugi priznaju takodjer siromaštvo naroda, ali oni hoće, da je narod ne za hip nego za duže vretinje, stalno pomoće, a to se može samo tim, da se zadruga na stalne noge postavi, a to je moguće je-luće tako, da si zadruga stvori zakladu. Odlučilo se, da se ima uzimati za upravne troškove 1% u omjeru sa vremenom i svetom novca.

Isto tako se odlučuje, da se uzimlje 1% za rezervni fond takodjer u omjeru sa vremenom i svetom novca.

Na to se predje na imenovanje povjerenikah u pujanjih obdanci i župah u svrhu, da izvješćuju ob onih, koji traže posudu i ob onih, koje imenuju za poruke.

Odlučuje se takodjer, da se imadu pozvati svi, svaki posebice oni, koji su upisali svote za zadrugu, da jlih plate najduže do 15. decembra. Poslita toga dana računat će njim se kamate na upisane svote na korist zadrugu.

Na svrbi je još binguniki u kratko iz-vjestio o stanju blagajne, i pozvao se ono članove odbora i nadzorstva, koji imadu više prilike, da nastoje kuko bi se dobilo čim jeftinije novacah.

Stalnje se nemože uložiti novacah nego u ovu zadrugu, pošto svi za sve neimadušeno jaunde. I iznaji od prisutnih položili su il upisali s uvjetom, da čim prije plate, prilicno velike svote, takodjer po 1000 for. — Našli nasljednikah i med drugim našim imućnijim ljudim. Pomo-zimo si sami, pomoć će nam Bog! Do mala doneti ćemo pravila koparske posujitice i hranilice, da i po ostaloj Istri razmišljaju našl rodoljbi, kako bi se slični novčani zavodi odizvoiriti mogli. I tako bi se našeg sirotu kmeta riešilo avakojah pljavitah.

Iz okolice Jelšanske primili smo sledeće pisance: »Kud pročitate g. Uredniče ove redakce, opazil čete lahko; da su jli napisale kopačke ruke. A što čete? Gospoda nemare mnogo, da oglaš avietu, kuko kod nas stvari stoje, a radi toga treba, da se mi seljaci sami za to pobrinemo.

Najprije javit mi je, da bijahu kod nas pregledanti obdanci računati te pronadjeni u najholjem redu, na čemu ide čast gg. računovodji i nadzelniku.

Imali smo ovdje i putujućeg učitelja, koji nas je lepo podučio, kako da umno i koristno gospodarimo. Drago nam je takodjer razglasil, da se je u Lipi popravlja sgrada za pčku učionu, nu za učitelja neznamo još ništa. Ovo su dakle sve radostne vijesti a sad nešto manje radostna: Čitali smo u svojoj reviji u dišnoj »N. Slogi«, da bi vriedno bilo, da se samie više oblasti osvjedoče o slabom stanju ovoga pučanstva; da se uvjere da i ono

